

תמוז תשפ"א יולי 2021

חיזוק ביטחון הפנים והמשילות בישראל באמצעות הקמת משמר לאומי¹

רקע – מדינת ישראל מאז הקמתה השקיעה משאבי עתק בביטחון החוץ, במקביל לכך, נושא ביטחון הפנים לא קיבל מענה ראוי ביחס לצורך הלאומי. המדינה לא חיזקה מספיק את משטרת ישראל ביחס לצרכיה של החברה בישראל. במשטרת ישראל ישנו מחסור עצום של כח אדם שלא ניתן יהיה להשלימו בזמן קצר.

החוסן הלאומי של מדינת ישראל נמצא תחת סכנה בשל התעצמות של גורמים אלימים המשולבים בארגוני פשיעה ברמות התארגנות שונות, כמו כן, ישנם מקרים בהם הגורמים האלימים פועלים מתוך זיקה לארגוני טרור ותנועות מאבק לאומי כנגד מדינת ישראל. המצב המסוכן אליו הגענו נוגע ישירות לביטחון הפנים ולמשילות. אתגרי המשילות כוללים: מצבי חירום, פשיעה בערים מעורבות, פשיעה בחברה הערבית, עברות הפרוטקשן (דמי חסות), שימוש בנשק בלתי חוקי, השתלטות על שטחים פתוחים – שטחי אש של צה"ל, שטחים חקלאיים ויער, בניה בלתי חוקית ועוד. גל ההתפרעויות במבצע 'שומר החומות' המחיש באופן מלא את אובדן המשילות בערים המעורבות ובצירי התנועה ודורש היערכות ברמה הלאומית והתגייסות של גורמים רבים אזרחיים, צבאיים, מוניציפאליים וביטחוניים אל מול פני העתיד.

בחודשים האחרונים שמה הממשלה את נושא ביטחון הפנים בראש סדר העדיפויות הלאומי. בהחלטת ממשלה 1017² (יוני 21³) הוחלט על הגדלת מערך המילואים של משמר הגבול בפיקוד משטרת ישראל, באמצעות הקמת מספר פלוגות מילואים נוספות. ועל הקמת צוות במשרד לבט"פ (ג.6) להרחבת מערך המתנדבים במשטרה במצבי חירום. עדיין מדובר במהלך מצומצם שלא יאפשר מענה לאומי בשעת חירום.

מורשת הביטחון לימדה אותנו שכח מתנדבי מילואים ממושמע ומגויס מאפשר נוכחות מהירה ואפקטיבית של אלפי גורמי אכיפה בשטח ובעלויות נמוכות יותר מעלויות הפעלת כוחות סדירים.

כיום מפעילה המשטרה את סמכויות השיטור, אך אינה מנוסה בהפעלה נרחבת של כוחות מילואים הכוללים אלפי מתנדבים. הצבא מומחה בהפעלת מילואים ומחזיק בעודפי כח אדם בגילאי 36 ומעלה, אך אינו בעל הסמכויות, הניסיון והיכולת לטפל באתגרים פנים לאומיים.

המודל המוצע - עיבוי כוחות משטרה באמצעות יחידות מילואים קרביות לקראת שחרור שקיימים בהן מערכי פיקוד ושליטה, שלישות, מבצעים ולוגיסטיקה, סדורים למטרות ביטחון פנים. יחידות אלו אשר עברו הכשרות רבות, בעלות מוטיבציה גבוהה למשימות לאומיות ומתורגלות בחירום ובשגרה, תקבלנה הכשרה נוספת (קצרה יחסית) על-ידי המשטרה למשימות ביטחון פנים ותהיינה נכונות לכל משימה.

¹ ייעוץ וכתובה - רם שמואלי (תאל במיל, איש חינוך), צביקי ססלר (לשעבר ראש אג"ת משטרת ישראל, רמ"ט פקער), צביקה פייראזין (תאל במיל, קח"ר), השומר החדש - יואל זילברמן, און ריפמן, אוריאל גזית.

² בהחלטת ממשלה 1017 מתאריך 4/6/21 הוחלט על תגבור המשטרה ב-300 שוטרים, 2 פלוגות מגב ומענה טכנולוגי. במקביל הוחלט לקדם את תכנית חומש של ועדת המנכ"לים להתמודדות עם הפשיעה והאלימות בחברה הערבית מיולי 2020. בנוסף הוחלט (א.6) שיוקם צוות משותף משרד בטפ/ משטרת ישראל ומשרד בטחון / צהל, שיכתוב תוכנית להגדלת מערך המילואים של משמר הגבול תחת פיקוד משטרת ישראל, באמצעות הקמת פלוגות מילואים נוספות. ועל צוות במשרד בטפ (ג.6) להרחבת מערך המתנדבים במשטרה במצבי חירום.

³ המשך להחלטה 825 ממרץ 2020.

3 חלופות להפעלת מערך משמר לאומי לחיזוק ביטחון הפנים והמשילות בישראל –

תגבור מערך מילואים במג"ב	עיבוי מתנדבי מג"ב (משא"ז)	הפעלה והרחבה של מודל גדודי פיקוד העורף	
צה"ל מנתב כוחות מילואים למג"ב. מג"ב מכשירה לשיטור. מג"ב מפעילה.	צה"ל מנתב כוחות מילואים להתנדבות במג"ב (משמר אזרחי). מערך מתנדבי מג"ב מורחב למשימות נוספות.	צה"ל מקצה כוחות מילואים לטיפול במוקדי בטחון פנים בחירום ובשגרה. מג"ב וצה"ל מפעילים בשת"פ	פירוט
סמכות לפעול במשימות שיטור בסביבה אזרחית. יכולת תגבור גם בשגרה למבצעים ארציים כמו המאבק בפרוטקשן	כוחות אזרחיים בטיפול בבעיות אזרחיות. עלויות נמוכות	ניסיון בפו"ש, מערך מוכן ומתורגל לעבודה במרחב האזרחי ועם המשטרה, הכל תחת גוף אחד, גאווות יחידה.	יתרונות
תקצוב גבוה. דורש שת"פ בין צה"ל והמשטרה חוסר ניסיון של המשטרה בהפעלת מערך מילואים.	תהליך מורכב וארוך למעבר של כל שלבי הגיוס וההכשרה. מודל קיים אך דעך מאוד בשנים האחרונות.	תקצוב. הסכמת המשטרה והסדרת סמכויות האכיפה.	אתגרים

לצד המהלך המלא מוצע לצאת באופן מידי להפעלת פיילוט של גדוד אחד, בשטחי האש של צאלים אשר יתרום מניסיונו לפיתוח המהלך.

סיכום

- א. הביטחון האישי, בדגש על החברה הערבית, מרחבי הספר החקלאיים וצירי התנועה נמצאים בנסיגה מתמדת.
- ב. המשילות במרחבים אלו נפגעה לאורך העשורים האחרונים ויש חובה על המדינה לאחוז מחדש במושכות.
- ג. הדרך לביצוע **תיקון מהיר ומשמעותי** מצויה בהובלה של המשרד לביטחון פנים תוך שיתוף פעולה הדוק בין צה"ל "ומשמר הגבול". שיתוף הפעולה אפשרי בהחלט ומתבסס על יכולות קיימות ורצון טוב בין הגופים ומתוך הבנת העומק של חשיבות המשימה.
- ד. נכון לפתוח **בעבודת מטה פנימית, מהירה ותכליתית**, לביצוע פיילוט ומימוש גדוד ראשון כבר במהלך שנת 2021. גדוד מאויש, מתוקצב, מאומן ומיומן להחזרת הבטחון האישי במרחב הספר בדרום.
- ה. במקביל, פתיחת עבודת מטה כוללת להקמת "המשמר הלאומי".

ליצירת קשר ופרטים נוספים: אוריאל גזית, עו"ד – ממונה קשרי ממשל ויעוץ משפטי בארגון השומר החדש – 0507425604